08/06/2023

Ο Πατριάρχης Δανιήλ για το σπουδαίο έργο του π. Δημητρίου Στανιλοάε – Τον χαρακτηρίζει «δώρο Θεού» για τη Ρουμανία και τη Θεολογία

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Ρουμανίας

Στον σπουδαίο Ρουμάνο Θεολόγο του 20ου αιώνα, π. Δημήτριο Στανιλοάε, είναι αφιερωμένο το Εθνικό Συνέδριο Δογματικής Θεολογίας των Θεολογικών Σχολών της εν Ρουμανία Ορθοδόξου Εκκλησίας το οποίο φέρει τον τίτλο «Η επικαιρότητα της θεολογίας του π. Δημητρίου Στανιλοάε (1903-1993)», και το οποίο φιλοξενείται στην Ορθόδοξη Θεολογική Σχολή στο Βουκουρέστι.

Επιμέλεια Σβετλάνα Λεβίτσκι

Στο Συνέδριο το οποίο ξεκίνησε σήμερα και θα διαρκέσει έως αύριο, απέστειλε χαιρετισμό **ο Πατριάρχης Ρουμανίας κ.κ. Δανιήλ**. Φέτος συμπληρώνονται 120 χρόνια από τη γέννηση του Θεολόγου και 30 χρόνια από την κοίμησή του.

“Μεγάλο δώρο από τον Θεό ο π. Δημήτριος Στανιλοάε”

Στο μήνυμά του ο Προκαθήμενος της εν Ρουμανία Ορθοδόξου Εκλησίας τόνισε ότι *«Η **Ορθόδοξη Δογματική Θεολογία** του π. Δημήτριου Στανιλοάε παραμένει η πιο επιτυχημένη δογματική σύνθεση που προσφέρει η Ρουμανική Ορθόδοξη θεολογία».*

«Ως φορέας μιας ώριμης και σοβαρής θεολογικής και πνευματικής μαρτυρίας, φωτεινή και γεμάτη ελπίδα, ο π. Δημήτριος Στανιλοάε αποτελεί για εμάς ένα μεγάλο δώρο από τον Θεό, καθώς και ένα όμορφο παράδειγμα που πρέπει να μας εμπνεύσει», υπογράμμισε ο Μακαριώτατος.

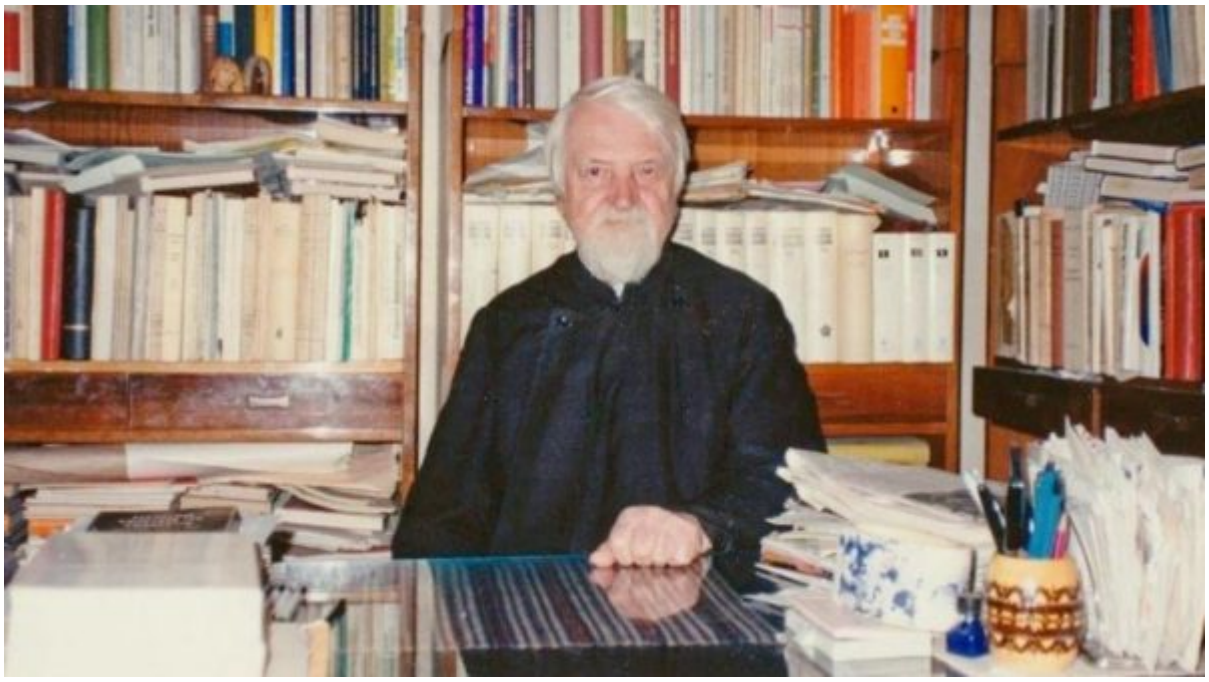

Ένα έργο διαχρονικό και επίκαιρο

Στη συνέχεια της ομιλίας του ο Μακαριώτατος ανέπτυξε το γιατί θεωρείται διαχρονικό το έργο του π. Δημητρίου:

«Αυτή η διπλή επέτειος, η γέννηση και η μετάβαση του π. Δημητρίου στην επουράνια ζωή, ξυπνά στις ψυχές μας τη φωτεινή μνήμη του πατρός και δασκάλου μας, αλλά ταυτόχρονα μας προτρέπει σε μια πιο σοβαρή γνώση, εμβάθυνση, αξιοποίηση και δημιουργική συνέχιση του έργου του σε διάλογο με το κοινωνικοπολιτιστικό και ιεραποστολικό πλαίσιο της εποχής μας.

Η επικαιρότητα της θεολογίας του π. Δημητρίου Στανιλοάε είναι το φετινό θέμα του εθνικού συνεδρίου δογματικής θεολογίας. Πριν από πάνω από 40 χρόνια, δημοσίευσα σε ένα δυτικό περιοδικό, μια παρουσίαση της Ορθόδοξης Δογματικής Θεολογίας του π. Δημητρίου, που δημοσιεύτηκε το 1978.

Το έργο του, που αποτελεί σύνθεση θεολογικής και πνευματικής προσπάθειας την οποία ο π. Δημήτριος πρόσφερε στην Εκκλησία και δίδασκε επί σαράντα χρόνια, το ονόμασα ***“Δογματική για τον Σημερινό Άνθρωπο”»*****.**

«Όμως ο σημερινός άνθρωπος δεν είναι πια ο ίδιος που ήταν πριν από 45 χρόνια. Ο κόσμος μας έχει αλλάξει πολύ τις τελευταίες πέντε δεκαετίες, από την πολιτική και κοινωνική του οργάνωση έως τα προσωπικά και οικογενειακά βιώματα. Κι όμως, η Ορθόδοξη Δογματική Θεολογία του πατρός παραμένει η πιο επιτυχημένη δογματική σύνθεση που προσφέρει η Ρουμανική Ορθόδοξη θεολογία. Είναι φυσικό, σε αυτή την περίπτωση, να αναρωτηθούμε από πού πηγάζει αυτό;

Το γεγονός αυτό πιστεύουμε ότι οφείλεται στην ιδιοφυΐα του π. Δημητρίου, ο οποίος κατάφερε να συνθέσει και να παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη και περιεκτική Ορθόδοξη Δογματική Θεολογία, η οποία ταυτόχρονα είναι σταθερή και δυναμική, μυσταγωγική και ιεραποστολική, πιστή και ανανεωτική στην Εκκλησία, αναδεικνύοντας την επικαιρότητα και τη δημιουργικότητά της.

Ο π. Δημήτριος συνδυάζει με δημιουργικό τρόπο την εκκλησιαστική παράδοση με την επικαιρότητα. Γι' αυτό, όταν διαβάζετε το έργο του π. Δημητρίου, έχετε την εντύπωση ότι είναι σύγχρονος με τους Αγίους Πατέρες και, ταυτόχρονα, κάνει τους Αγίους Πατέρες σύγχρονους με εμάς. ***Ο ίδιος είναι ο Άγιος Πατέρας του 20ού αιώνα»***, τόνισε.

Ο Ενσαρκωμένος Χριστός κεντρική θέση στη θεολογία του π. Δημητρίου

Αναφερόμενος στο τι διαφέρει η θολογία του π. Δημητρίου και στο πώς παραμένει παραδοσιακή και σύγχρονη, ο Μακαριώτατος είπε χαρακτηριστικά:

*«Από το περιεχόμενό της, η θεολογία του π. Δημητρίου βασίζεται στον **Ενσαρκωμένο Υιό του Θεού**, το ένα πρόσωπο της Αγίας Τριάδος [...] Η ενανθρώπηση του Χριστού αποκαλύπτει πλήρως την Αγία Τριάδα, διότι «ο Χριστός δείχνει μέσω του εαυτού Του τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, εκτελώντας μαζί τους το έργο της Σωτηρίας του ανθρώπου».*

Η θεολογία του αποτελεί ταυτόχρονα επιστήμη της σωτηρίας και της αιώνιας ζωής, γιατί το να σωθείς σημαίνει να ενωθείς με τον Θεό. Με τον Χριστό στο επίκεντρο του προβληματισμού και της εμπειρίας της, η θεολογία της σωτηρίας και της αιώνιας ζωής αποφεύγει τον πειρασμό να γίνει μια εφήμερη ιδεολογία ή μια μόδα της εποχής.

*Ο π. Δημήτριος είναι ο δημιουργός μιας ανανεωτικής και νεοπατερικής σύνθεσης, επειδή καταφέρνει να συγκεντρώσει ή να συγκρατήσει ό,τι είχε διαχωριστεί τεχνητά ακόμη και μέσα στη θεολογία: την **ηθική, την πνευματικότητα και την λειτουργία***».

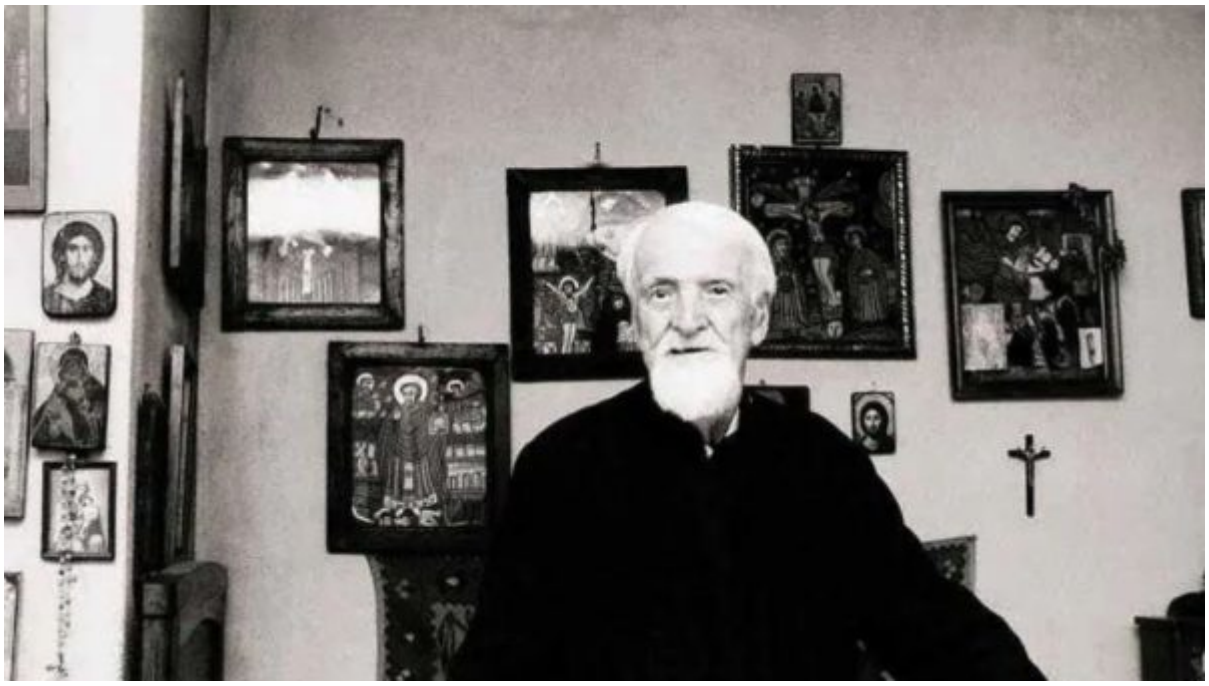

«Μιλώντας για τη σημασία της Δογματικής Θεολογίας, ως σύνθεσης και συστηματοποίησης του συνόλου της θεολογίας, με ενιαίο, ακριβή στόχο, ο π. Δημήτριος αναφέρει: «Η έλλειψη δογματισμού στην εκπαίδευση των θεολόγων κάνει τους θεολογικούς κλάδους να έχουν χάσει το στόχο τους. Η προσοχή του θεολόγου εκτρέπεται, από τον Θεό και τη δράση Του, στη φιλολογία, στην ιστορία, στα κοινωνιολογικά προβλήματα κ.λπ., κλάδοι οι οποίοι υπάρχουν και μόνοι τους. Το κεντρικό-θρησκευτικό πρόβλημα, η σύνδεση της ψυχής με τον Θεό, στην οποία

λύνονται όλα τα άλλα προβλήματα, αν δεν ξεχνιέται, παραμένει δευτερεύον», σημείωσε.

«Ως εκ τούτου, η θεολογία του π. Δημητρίου, που ***τρέφεται από τη σκέψη των Πατέρων της Εκκλησίας,*** *με τους οποίους βρίσκεται πάντα σε κοινωνία, και ασχολείται με τον πολιτισμό της εποχής μας, ενώ ταυτόχρονα παραμένει μία παραδοσιακή θεολογία, διότι δεν πέφτει θύμα των εφήμερων μοντερνισμών.*

Εστιάζει στις θεμελιώδεις και εσχατολογικές έννοιες της χριστιανικής πίστης, δηλαδή ότι ο Θεός είναι Αγάπη, ότι ο κόσμος αποτελεί δώρο του Θεού, και ότι ο Ιησούς Χριστός δεν είναι μόνο ο Σωτήρας των ψυχών, αλλά και ο συντηρητής και ο ενοποιητής του σύμπαντος στον Θεό, όντας ο ίδιος Θεός», επεσήμανε.

«Η θεολογία του π. Δημητρίου βοηθά την Ορθοδοξία να εκδηλωθεί ως Εκκλησία ικανή να έρθει σε διάλογο με τη σημερινή επιστήμη και πολιτισμό. Δεν υπάρχει κανένας τομέας της ανθρώπινης ύπαρξης στον οποίο δεν μπορεί κανείς να θεολογήσει. Παντού, το φως του Χριστού που σταυρώθηκε και αναστήθηκε ή το φως της Αγίας Τριάδας δείχνει το απόλυτο νόημα της ύπαρξης ως εκπλήρωση της δημιουργίας στην αιώνια αγάπη του Δημιουργού», κατέληξε.

Ο βίος του π. Δημητρίου

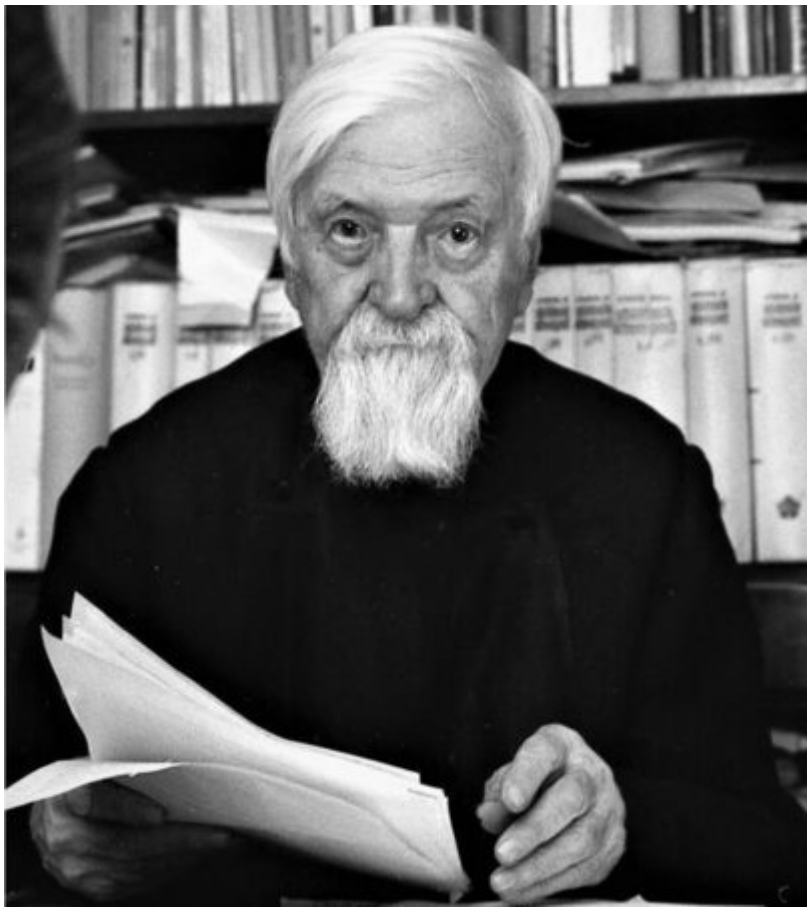

Ο π. Δημήτριος Στανιλοάε γεννήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1903 στο Βλαντένι στο Μπρασόβ. Οι γονείς του ήταν αγρότες. Μέσα σε έξι χρόνια ολοκλήρωσε οκτώ τάξεις του Λυκείου από το 1916 μέχρι το 1922.

Σπούδασε για έναν χρόνο στη Φιλοσοφική και Φιλολογική Σχολή του Βουκουρεστίου και μετά από παρότρυνση της μητέρας του και του θείου του, σπούδασε επί τέσσερα χρόνια στη Θεολογική Σχολή του Τσέρνοβιτς της Μπουκοβίνας.

Το 1927 έλαβε πτυχίο θεολογίας και έλαβε υποτροφία για να φοιτήσει στη Θεολογική Σχολή Αθηνών, ενώ παράλληλα ετοίμαζε τη διατριβή του με θέμα «Ο βίος και το έργο του Πατριάρχη Δοσιθέου και οι σχέσεις του με τις ρουμανικές χώρες». Με το θέμα αυτό το 1928 έλαβε τη διδακτορική διατριβή του στο Τσερναούτσι.

Τον Νοέμβριο του 1928 ταξίδεψε στο Μόναχο και το Βερολίνο, καθώς και στο Παρίσι με υποτροφία.

Στρέφεται στη μελέτη του Γρηγόριου Παλαμά και μεταβαίνει στο Άγιο Όρος για να μελετήσει χειρόγραφα.

Τον Σεπτέμβριο του 1929 διορίζεται από αναπληρωτής καθηγητής στην έδρα της Δογματικής της Θεολογικής Ακαδημίας του Σιμπίου.

Το 1931 χειροτονήθηκε διάκονος. Το 1935 γίνεται μόνιμος καθηγητής.

Διδάσκει επί 17 χρόνια Δογματική (1929-1946), και κατά διαστήματα Απολογητική (1929-1932,1936-1937) Ποιμαντική (1932-1936) και την Ελληνική γλώσσα (1929-1934).

Το 1936 εκλέγεται πρύτανης της Ακαδημίας, ενώ προηγουμένως χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος.
Το 1947 πηγαίνει να διδάξει στη Θεολογική Σχολή του Βουκουρεστίου εξαιτίας των καταπιεστικών μέτρων του κομμουνιστικού καθεστώτος.

Εκεί από τον Ιανουάριο του 1947 έως το 1948 διδάσκει ασκητική και μυστική θεολογία.

Το 1949 παραμένει καθηγητής Δογματικής θεολογίας για τους υποψήφιους διδάκτορες έως τη συνταξιοδότησή του το 1973.

Στο χρονικό διάστημα μεταξύ 1958-1963 κρατήθηκε στις φυλακές ως υπονομευτής της κοινωνικής τάξεως.

Δικάστηκε στις 14 Νοεμβρίου 1958 μαζί με άλλους 15 θεολόγους και μοναχούς.

Το 1963 αποφυλακίστηκε και εργάστηκε ως υπάλληλος της Ιεράς Συνόδου της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και το 1963 τον Οκτώβρη επανήλθε στα ακαδημαϊκά του καθήκοντα.

Από τον Νοέμβριο έως τον Δεκέμβριο του 1982 προσκαλείται από τις Ρουμανικές κοινότητες των ΗΠΑ και του Καναδά και παραδίδει μαθήματα σε θεολογικές σχολές και ιδρύματα.

Απεβίωσε στις 5 Οκτωβρίου 1993

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από το Συνέδριο:

Concursul Național de Teologie Dogmatică
ACTUALITATEA TEOLOGIEI
PĂRINTELUI DUMITRU STĂNILOAE
(1903-1993)

ZIARUL LUMINA

ZIARUL LUMINA

ZIARUL LUMINA

ZIARUL LUMINA

ZIARUL LUMINA

ZIARUL LUMINA

Πηγή: Basilica και ziarullumina